

Aasta puu 2003

Harilik vaher

Acer platanoides

Rahvasuus: läänepuu,
pikaninapuu, vastra,
vahtras

Sugukond: vahtralised

Perekond: vaher

Kõrgus kuni 30 m

Eluiga kuni 200 aastat

Levinud looduslikult Kesk- ja Põhja-Euroopas ning kohati Aasia läänealadel. Eestis tavaline, lehtmetsades, teeservades, parkides.

Õied püstistes sarikpööristes, kollakasrohelised ning õitseb enne lehtimist või koos lehtede puhkemisega. Viljad on kuni 5 cm pikad, pruuni ja jagunevad varisedes kaheks tiivuliseks eraldi seemneks.

Puit on kollakas või punakas, kõrgelt hinnatud sitkuse, vastupidavuse ja painduvuse tõttu. Kasutatakse parketi, vineeri, mööbli ja muusikariistade tootmiseks. Vahtra puit on sama tugev ja vastupidav kui tammel. Vanasti tehti sellest veel hõvlipakke, kirve- ja haamrivarsi.

Vahtra õisi hinnatakse mesinduses suure nektarirohkuse tõttu. Ühelt puult võib saada kuni kümme kilo mett.

Kevadel enne puu õitsemist-lehtimist saab koguda vahtramahla. Vahtramahl on väga suhkrurikas. Koos leidub parkaineid ja lehtede piimmahlas kautšukit. Laialt kasutatakse dekoratiivtaimena, talub hästi kärpimist. Lehti võib kasutada loomasöödaks.